

Inarin kunnan vammaisneuvoston toimintakertomus 2024

Vammaisneuvoston asettaminen ja kokoonpano

Kuntalain 28 §:n mukaan vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava vammaisneuvosto. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä. Kunnanhallitus on kokouksessaan 29.11.2021 vahvistanut vammaisjärjestöjen nimeämät jäsenet toimikaudeksi 2021–2025. Vammaisneuvoston toiminta siirtyi vuoden 2023 alusta hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveystoimen alaisuudesta kunnanhallituksen alaisuuteen.

Inarin vammaisneuvoston jäsenet vuonna 2024 olivat:

- Anneli Kuhmonen, Inarin-Utsjoen Diabetesyhdistys ry, puheenjohtaja
- Taimi Seurujärvi, Inarin-Utsjoen kuuloyhdistys ry
- Pirjo Eerola, Inarin kehitysvammaisten tuki ry
- Maria Mäkelä-Sajets, Pohjois-Lapin hengitysyhdistys ry
- Vappu Tanhua, Lapin Näkövammaiset ry
- Aila Niemelä, Inarin Sydänyhdistys ry
- Irja Mikkola, Inarin-Utsjoen Reumayhdistys ry / Rovaniemen Reumayhdistys ry
- Jyrki Kivi, sivistyslautakunta
- Nina Niittyvuopio, tekninen lautakunta
- Janne Hannola, kunnanhallituksen edustaja

Lisäksi hyvinvointikoordinaattori Leena Korhonen toimi vanhusneuvon esittelijänä ja hallintosihteeri Heli Saniola sihteerinä.

Vammaisneuvoston tehtävät

Inarin kunnan vammaisneuvoston 1.5.2023 voimaan tulleen toimintasäännön mukaan vanhusneuvoston tehtävänä on:

- 1) edistää vammaisten henkilöiden, vammaisjärjestöjen ja viranomaisten yhteistoimintaa kunnassa
- 2) edistää laaja-alaisesti vammaisten henkilöiden yhteiskunnallista osallistumista ja yhdenvertaisuutta
- 3) seurata ja edistää vammaisten henkilöiden elämänlaatua ja selviytymistä yhteiskunnan eri toiminnoissa kuten asumisessa, sosiaali- ja terveyspalveluissa, kulttuuri-, liikunta- ja harrastetoiminnoissa sekä muissa palveluissa
- 4) osallistua elinympäristön suunnittelutyöhön, toteutusten etenemiseen ja arviointiin siten, että siinä tulevat huomioon otetuiksi myös vammaisten henkilöiden toimintamahdollisuudet
- 5) tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja kunnan viranomaisille vammaisia henkilöitä koskevissa asioissa sekä seurata niiden toteutumista
- 6) tehdä yhteistyötä ja sovittaa toimintaansa yhteen Lapin hyvinvointialueen alueellisen vammaisneuvoston kanssa
- 7) huolehtia käsittelemiensä asioiden tiedottamisesta
- 8) valmistella vuosittain toimintasuunnitelma ja antaa toimintakertomus edellisen vuoden toiminnasta kunnanhallitukselle

Vammaisneuvoston kokoukset

Vuonna 2024 vammaisneuvosto kokoontui neljä kertaa: 29.4., 31.5., 1.10. ja 9.12. Näistä 1.10. pidetty kokous oli yhteinen vanhusneuvoston kanssa. Lisäksi vammaisneuvosto piti epävirallisen palaverin Tolosen Pirtin kesäpäivän suunnittelemiseksi 15.7.

Kokouksissa laadittiin aloitteita Laphalle terveydenhuollon palveluiden parantamiseen liittyen sekä laadittiin yhdessä vanhusneuvoston kanssa kunnanhallitukselle esitys neuvostojen yhdistämisestä. Lisäksi suunniteltiin neuvoston toimintaa ja keskusteltiin neuvoston toiminnan näkyväksi tekemisestä sekä käytiin läpi Lapin hyvinvointialueen vammaisneuvoston kuulumisia. Vammaisneuvoston kokouspöytäkirjat löytyvät kunnan verkkosivuilta.

Tilaisuudet ja muu toiminta

Vammaisneuvosto järjesti potilasyhdistysten jäsenille suunnatun kesäpäivän Tolosen Pirtillä 4.8. Ohjelmassa oli arpajaiset, haitarimusiikkia ja yhteislaulua, pihapelejä sekä ruokailu. Tapahtumaan osallistui 35 henkilöä ja siitä tehtiin lehtijuttu paikallislehti Inarilaiseen. Liitteenä 1 on tapahtuman mainos. Vammaisneuvosto järjesti myös potilasyhdistysten vapaaehtoisille ja omaishoitajille suunnatun kolme tapaamiskertaa sisältävän jaksamisen kurssin, joista kaksi kertaa toteutui vuonna 2024. Kurssilla oli 10 osallistujaa. Lisäksi vammaisneuvosto osallistui yhdessä vanhusneuvoston kanssa kunnan järjestämään Hyvinvointipäivään 16.11.2024. Vammaisneuvosto perusti WhatsApp-ryhmän sisäistä viestintää varten.

Aloitteet, lausunto- ja kannanottopyynnöt, selvityspyynnöt

Vammaisneuvosto laati seuraavat aloitteet Lapin hyvinvointialueelle:

- 1) Silmäpistosten ja kuulolaitteiden asennusten tuominen Ivaloon
- 2) Kerralla kuntoon -mallin käyttöönotto
- 3) Palveluseteli suunterveydenhuoltoon
- 4) Ansionmenetyksen korvaaminen työssäkäyvälle

Aloitteissa 1–3 mukana oli Inarin kunnan vanhusneuvosto ja aloitteessa 4 Inarin yrittäjät ry. Lapha on vastannut aloitteisiin 1 ja 4 (vastaukset liitteenä).

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Inarin vammaisneuvoston edustaja Anneli Kuhmonen osallistui Lapin hyvinvointialueen vammaisneuvoston kokouksiin 20.2. ja 24.9. Vammaisneuvosto laati yhdessä vanhusneuvoston kanssa kunnanhallitukselle esityksen neuvostojen yhdistämisestä.

Määrärahan käyttö

Vammaisneuvoston budjetti vuodelle 2024 oli 5 000 € ja siitä käytettiin 3 330 €. Määräraha käytettiin kokouspalkkioihin ja muihin kokouskuluihin, sekä Tolosen Pirtin kesäpäivä järjestämiseen liittyviin ostopalveluihin.

Vammaisneuvoston toimintakertomus on hyväksytty kokouksessa 4.4.2025

Kesäpäivä Tolosen Pirtillä

su 4.8.2024 klo 13-18

(Tolosentie 1010)

Tapahtuma on suunnattu potilasyhdistysten jäsenille
(esim. reuma-, diabetes-, kuulo-, sydän-,
kehitysvammaisten tuki- tai näkövammaisten yhdistys)

Osallistumismaksu 10 €

Ohjelmassa ruokaa, kahvittelua, pelejä,
arpajaiset, haitarimusiikkia ja yhteislaulua

Ilmoittautumiset 31.7. mennessä:
leena.korhonen@inari.fi tai 040 643 4305

Tapahtuman järjestää
Inarin kunnan vammaisneuvosto

Vastaus Inarin kunnan vammaisneuvoston ja Inarin kunnan vanhusneuvoston aloitteeseen

Aloitteen tekijät

Inarin kunnan vammaisneuvosto
Inarin kunnan vanhusneuvosto

Aloitteen otsikko

Silmäpistosten sekä kuulolaitteen asennuksen tuominen Ivaloon

Aloite tehty 2.10.2024

Tiivistelmä aloitteen sisällöstä

Inarin kunnassa asuu paljon iäkästä väestöä, jolla on tarve kuulolaitteen asennuksille ja silmänpohjan rappeuman yhteydessä tehtäville silmäpistoksille. Inarin kunnan vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto esittävät, että silmäpistoksia ja kuulolaitteen asennuksia tehtäisi säännöllisesti Ivalon terveysasemalla.

Vastauksen valmistelijat

Silmätautien ylilääkäri Juho Latvala
Korva-, nenä- ja kurkkutautien ylilääkäri Johanna Koskinen-Scheib
Somaattisen erikoissairaanhoidon johtaja Anu Maksimow

Vastaus

Vastaan osaltani aloitteeseen kuulolaitteita koskien. Aloitteessa perustellaan kuulolaittekuntoutuksen tuomista Ivaloon väestön iäkkyydellä, pitkällä etäisyydellä keskussairaalaan sekä matkojen suurilla kustannuksilla.

Kuulolaittekuntoutus on monivaiheinen prosessi, jossa alkututkimukseen kuuluvat laajat kuulontutkimukset, jotka tehdään asianmukaisessa kuuloeriössä kuulotutkimuslaitteilla koulutetun audionomin toimesta. Näiden tutkimusten perusteella valikoidaan kulloisenkin potilaan yksilöllinen tilanne, tarpeet ja kuulonaleneman aste huomioiden sopiva kuulokoje.

Kuuloeriö tutkimuslaitteineen maksaa n. 25 000 euroa. Koulutetuista audiomeista on maanlaajuisesti pulaa.

Kuulonkuntoutusta ja -huoltoa olisi ehdottomasti syytä vahvistaa kunnissa jo yllä olevat aloitteen perustelutkin huomioiden, mutta kuulolaittekuntoutuksen

aloittaminen ei onnistu ilman laajahkoa investointia tekniikkaan ja koulutettua audionomia. Sen sijaan kuulopotilaiden lähipalveluita voitaisiin olennaisesti parantaa esimerkiksi kouluttamalla perusterveydenhuollon hoitohenkilökuntaa kuulolaitteiden pienhuoltojen tekemiseen ja kojeen käytön perusasioiden ohjaamiseen. Tähän olemme keskussairaalassa järjestäneet koulutusta perusterveydenhuollon henkilökunnalle.

Rovaniemellä 17.10.2024

Johanna Koskinen-Scheib
Korva-, nenä- ja kurkkutautien ylilääkäri
Lapin keskussairaala

Silmätaudeilla olemme kehittäneet toimintaa siihen suuntaan, että osa Ylä-Lapin iäkkäiden silmäpotilaiden kontrollitutkimuksista voitaisiin hoitaa Ivalon terveystieteiden tutkimuskeskuksessa (tutkimuksissa tarvittava laite on kaksi viikkoa sitten otettu käyttöön).

Silmänsisäisten injektioiden toteuttaminen Ivalon terveystieteiden tutkimuskeskuksessa vaatisi paitsi asianmukaisen toimenpidehuoneen niin myös hoitajaresurssia hoitojen turvalliseen toteuttamiseen - ehdottomasti mahdollinen aloite etenkin kun em. laite on olemassa. Kelakyytien kustannusten siirtyessä hyvinvointialueelle näkisin injektiohoitojen toteuttamisen Ivalon terveystieteiden tutkimuskeskuksessa erittäin järkevänä sekin huomioiden.

Mielestäni kannattaa katsoa juuri tehdyn muutoksen eli laitteen käytön, ajanvarauksen sekä laskutuksen sujuvuus ja tilanteen mukaan sitten "jalostaa" toimintaa Ivalon terveystieteiden tutkimuskeskuksessa.

Rovaniemellä 18.10.2024

Juho Latvala
Silmätautien ylilääkäri
Lapin keskussairaala

Vastaus aloitteeseen

Aloitteen tekijä(t)

Inarin kunnan vammaisneuvosto ja Inarin yrittäjät ry, yhteyshenkilö
hyvinvointikoordinaattori Leena Korhonen

Aloitteen otsikko

Ansionmenetyksen korvaaminen työssä käyville

Aloite tehty

19.12.2024

Tiivistelmä aloitteen sisällöstä

Inarin kunnan vammaisneuvosto esittää, että työssäkäyvälle inarilaiselle maksetaan ansionmenetystä Lapin keskussairaalakäynneistä silloin, kun käyntejä on joko oman tai lähiomaisen/huollettavan pitkäaikaissairauden tai vamman vuoksi säännöllisesti.

Vastaus

Kiitokset aloitteestanne, jossa tuodaan realistisesti esiin kaukana erikoissairaanhoidon palveluista asuvien näkökulmasta asiointiin liittyvä ajallinen ja myös taloudellinen rasitus.

Lapin hyvinvointialueen vastuulla on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäminen. Sairaudesta aiheutuvien kustannusten ja tulonmenetysten korvaaminen kuuluu Sairausvakuutuslain perusteella Kansaneläkelaitokselle. Joissakin tapauksissa on oikeus Kelan erityishoitorahaan. Se korvaa ansionmenetystä silloin, jos et voi tehdä työtäsi, koska sinun on osallistuttava sairaan tai vammaisen lapsesi hoitoon tai kuntoutukseen. Erityishoitorahaa voidaan maksaa alle 16-vuotiaan lapsen vanhemmille. Lisätietoja löytyy Kelan sivuilta ja asiantuntijoilta. Tällä hetkellä sairausvakuutuslaissa ei ole korvausmenettelyä terveydenhuollon asiointi- tai matkustusajasta johtuvan ansionmenetyksen korvaamiseen työssä käyville yleisemmin ja käsittääkseni tämä edellyttäisi sairausvakuutuslain muuttamista.

Ratkaisu aloitteeseen: Asia ei kuulu hyvinvointialueen toimialaan.

24.1.2025 Rovaniemi

terveysjohtaja Miia Palo